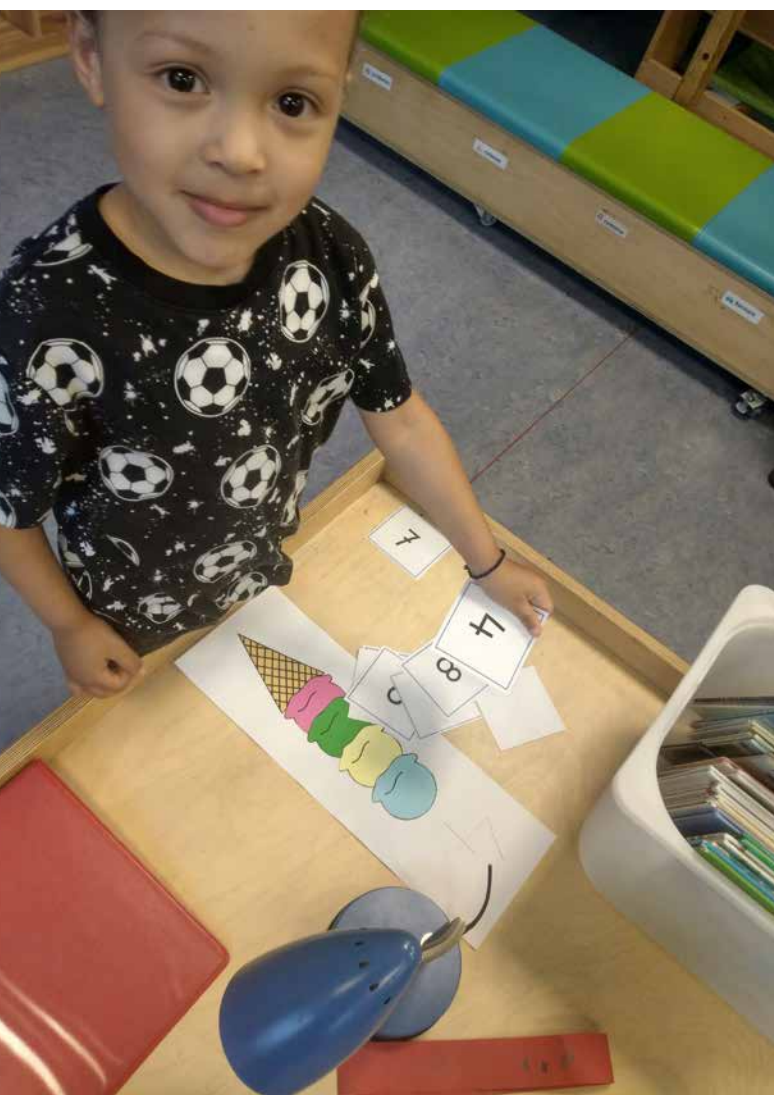

Belinda Terlouw

Kijken naar Kinderen

Beelden brengen rekencoördinatoren op verhaal

▲ Afbeelding 1.

In het schooljaar 2021-2022 is de NVORWO in samenwerking met diverse partners gestart met het organiseren van masterclasses. Op 6 oktober jl. stond Belinda Terlouw op het programma met een masterclass over *Kijken naar Kinderen*. Hierin liet ze aan rekencoördinatoren zien hoe je deze methodiek als middel kunt inzetten om het rekenwiskundeonderwijs in de school te analyseren en te verbeteren.

Een goed opgeleide rekencoördinator weet dat veranderingen tijd kosten. Het is belangrijk de huidige stand van zaken goed te onderzoeken voordat je een plan schrijft dat je bij de gewenste situatie brengt. Als hieraan voorbij gegaan wordt, kunnen veranderingen verworden tot afspraken die van bovenaf zijn opgelegd en waaraan eenieder zich moet houden. Dan ga je voorbij aan het urgentiegevoel en is het maar de vraag of er voldoende draagvlak is. Van een duurzame verandering is dan vaak geen sprake. De verandering moet zich in iedere leerkracht kunnen voltrekken. Hoe pak je dit aan?

Creëer ruimte, wees nieuwsgierig, maak bewuste keuzes

Hoe kan je als rekencoördinator zorgen dat je team in beweging komt en intrinsiek gemotiveerd aan de slag gaat? Drie uitgangspunten staan hierbij centraal: creëer ruimte, wees nieuwsgierig naar de ander en maak bewuste keuzes om toe te voegen wat nodig is om de gewenste situatie te bereiken. Deze drie uitgangspunten zijn als leerkracht belangrijk om je groep het rekenonderwijs te kunnen bieden dat zij nodig hebben, maar ze zijn ook voor de rekencoördinator belangrijk om een passend plan te schrijven.

In de masterclass liet Belinda Terlouw zien hoe de methodiek *Kijken naar Kinderen* als middel ingezet kan worden om in samenspraak met het team een verandertraject te starten. Te beginnen met het in kaart brengen van de huidige situatie. Hoe pak je dit aan als rekencoördinator? Je kunt vragenlijsten maken, enquêtes opstellen en collega's bevragen, maar wat het je oplevert zijn veel woorden en het is maar de vraag of iedereen met deze woorden hetzelfde bedoelt. Bovendien ligt de kans op sociaal wenselijk gedrag op de loer. Een beeld zegt meer dan duizend woorden en maakt het leerkrachten gemakkelijker om op verhaal te komen.

Voorafgaand aan de masterclass vroeg Belinda Terlouw aan de deelnemers om drie foto's op te sturen. Een foto die zicht geeft op de visie op reken-wiskundeonderwijs, een foto die iets laat zien van de automatisering binnen de groep en een foto die een opmerkelijk moment in de reken-wiskundeles zichtbaar maakt. Apart van de foto's stuurden de deelnemers ook een korte toelichting bij elke foto, waarin de deelnemer beschreef waarom hij juist deze foto instuurde en wat hij bij deze foto wilde vertellen. Met de foto's gingen de deelnemers tijdens de masterclass aan het werk.

Hieronder een kort verslag van de opbrengst. Van een van de deelnemers, Hestia Ruben (werkzaam op OBS Wereldwijs, Amsterdam Zuidoost), is het beeldmateriaal opgenomen.

Een opmerkelijk moment in de reken-wiskundeles

Omdat dit een opdracht is die veel ruimte biedt aan de deelnemers, leerden we ze meteen een beetje kennen. Wat vinden zij opmerkelijk? We zagen wat de deelnemers doen om de betrokkenheid te vergroten, wat

Belinda Terlouw is bedenker van de methodiek *Kijken naar Kinderen*. Daarnaast is ze hogeschooldocent op de KPZ, opleider Post HBO Rekencoördinator, schoolbegeleider, adviseur, trainer en begeleider van vele netwerken van rekencoördinatoren.

zij belangrijk vinden ten aanzien van de vakdidactiek en hoe zij genieten van succesvolle leermomenten van kinderen. Het verhaal bij afbeelding 1 gaat over hoe belangrijk het is, je te verdiepen in wat het kind aanspreekt en wat het nodig heeft. Afbeelding 1 toont ons een jongen die net op school was en helemaal 'aan' ging bij de opdracht: leg zoveel bolletjes ijs op het hoorntje als je leeftijd en zoek het getsymbool erbij.

Als rekencoördinator kun je deze opdracht aan je team geven en zo zicht krijgen op wat collega's beweegt in de rekenles, wie zij zijn en waar hun focus ligt. Gebruik de foto's tijdens een teambijeenkomst om het gesprek op gang te brengen over de huidige stand van zaken in het reken-wiskundeonderwijs van de school. Wat gaat goed? Wat kan beter? Op een speelse manier, met ruimte voor iedereen, leer je elkaar zo beter kennen. Wakker binnen die ruimte de nieuwsgierigheid aan door elkaar vragen te laten stellen op basis van de ingebrachte beelden. Als rekencoördinator krijg je zo ook een beetje zicht op de vakkennis van je team en op de visie. Die kun je natuurlijk ook explicieter ophalen door leerkrachten te vragen een foto te maken waarin zij hun visie op reken-wiskundeonderwijs zichtbaar maken.

▼ Afbeelding 2.

◀ Afbeelding 3.

Visie op reken-wiskundeonderwijs

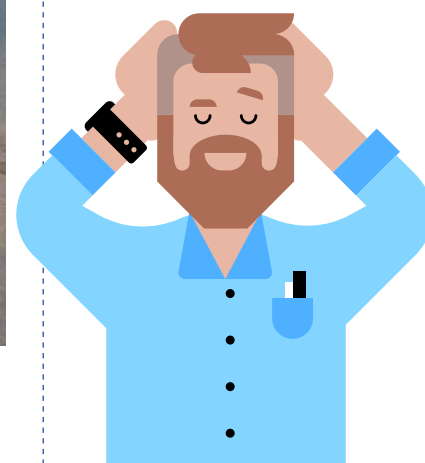
De deelnemers in de masterclass toonden ook hun visie in de toegestuurde foto's. We zagen in de beelden het belang van rekenplezier, van succeservaringen en eigenaarschap van kinderen. In afbeelding 2 zien we een voorbeeld van een deelnemer die liet zien hoe belangrijk zij betekenisvolle situaties vindt waarin met concreet materiaal aan begripsvorming wordt gewerkt; concreet materiaal om synchroon en resultaatief tellen te stimuleren en het organiseren van de telhandeling uit te lokken. Als je als rekencoördinator alle foto's bestudeert met de bijbehorende toelichtingen, kun je de contouren voor een visieverhaal van de school bespreekbaar maken in het team, geïllustreerd met de aangeleverde beelden.

Automatisering

Als je binnen de school aan de slag wil met automatiseren, is het belangrijk dat iedereen over hetzelfde praat. Wat is automatisering? Wanneer is een kind hieraan toe? Wat kan er misgaan? Hoe signaleer je dat? Hoe kun je effectief werken aan automatisering? De deelnemers van de masterclass lieten in hun aangeleverde foto's zien wat het belang is van

automatiseren en hoe zij hieraan werken. Duidelijk werd dat zij streven naar variatie met veel ruimte voor spel en beweging, zodat kinderen gemotiveerd blijven en actief aan de slag kunnen. Zie afbeelding 3. Ook maakten de foto's zichtbaar dat de deelnemers zich bewust zijn van het feit dat automatiseren zonder begrip niet beklijft. Hier kan je iets mee als rekencoördinator als dit jouw team zou betreffen. Als de huidige en gewenste situatie helder zijn, kun je als rekencoördinator bewuste keuzes maken, een plan opstellen en gericht professionaliseren om eventuele blinde vlekken weg te werken. Omdat het hele team hierbij is betrokken, is de kans op een succesvolle transitie groot. Collega's voelen zich gezien en gehoord en zijn bereid op basis van intrinsieke motivatie, het plan te doen slagen.

In de masterclass kwam op basis van het ingestuurde werk een mooi gesprek op gang over hoe je *Kijken naar Kinderen* kunt inzetten in de school. Belinda Terlouw gaf ook nog andere voorbeelden van deze methodiek. Samen op verhaal komen op basis van concrete beelden. Dat gun je ieder team. Gewoon eens uitproberen.

Ook een gratis masterclass van NVORWO bijwonen?

Op 9 februari geven Geeke Bruin-Muurling en Ronald Keijzer een masterclass over wiskundige denkactiviteiten. Meld je aan! <https://nrco.sites.uu.nl/2021/07/14/rc-nl-masterclass-wiskundige-denkenactiviteiten-in-het-po-geeke-bruin-en-ronald-keijzer/>

Meer inspiratie nodig?

- Terlouw, B. (2014). Wat je ziet, ben jezelf! *Volgens Bartjens*, 34(2), 22-25.
- Terlouw, B. (2011). Kijken naar kinderen. *Volgens Bartjens*, 30(5), 4-7.
- Zie ook www.kpz.nl/kijken-naar-kinderen/

